

DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW ORAZ DOROSŁYCH OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Niniejsze opracowanie dotyczy działań podejmowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim na rzecz seniorów oraz dorosłych osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu.

Wsparcie tych grup stanowi jedno z kluczowych wyzwań polityki społecznej, w szczególności w kontekście postępujących procesów demograficznych, takich jak starzenie się społeczeństwa oraz wzrost liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zjawiska te generują rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, rehabilitacyjne oraz różnorodne formy wsparcia środowiskowego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, realizując zadania wynikające z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności w zakresie rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz organizacji systemu wsparcia instytucjonalnego, podejmuje także działania ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców powiatu znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Poniżej przedstawiam zakres realizowanych działań, wraz ze wskazaniem najważniejszych problemów.

Na terenie Powiatu Wodzisławskiego obserwuje się wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym oraz osób z niepełnosprawnościami, co wpisuje się w ogólnokrajowe trendy demograficzne.

Rosnący udział osób w wieku 60+ i 65+, zwiększająca się liczba osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, występowanie zjawiska samotności i wykluczenia społecznego, wzrastające zapotrzebowanie na pomoc w codziennym funkcjonowaniu wymaga wdrażania nowych działań wspierających seniorów i osoby z niepełnosprawnościami, obejmujących zarówno wsparcie społeczne, jak i opiekę zdrowotną oraz rozwój usług opiekuńczych i środowiskowych.

1. Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W ramach tzw. środków algorytmowych mieszkańcy mogą ubiegać się o dofinansowania m.in. do: likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, a także uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych.

Dzięki tym formom wsparcia osoby z niepełnosprawnościami zyskują większą samodzielność w codziennym funkcjonowaniu, poprawiają komfort życia oraz mają większe możliwości

aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Dofinansowania pomagają również ograniczać bariery, które utrudniają niezależność i pełne korzystanie z dostępnych usług oraz przestrzeni publicznej.

Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w roku 2025

| Rodzaj zadania | Liczba osób |
|--|-------------|
| dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się | 65 |
| dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze | 507 |
| dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych | 377 |
| dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych | 1057 |
| dofinansowanie do działalności warsztatów terapii zajęciowej | 77 |

Łączna liczba osób, które uzyskały wsparcie w 2025 roku to: 2083

Liczba złożonych wniosków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej – stan na dzień: 16.03.2026 r.

| Rodzaj zadania | Liczba złożonych wniosków |
|--|--|
| dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się | 123 |
| dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze | 321 |
| dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych | 552 |
| dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych | 1199 (prognozowana liczba uczestników) |

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje także programy celowe finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Funduszu Solidarnościowego.

Programy realizowane ze środków PFRON:

- 1) „Aktywny samorząd” – 249 osób,
- 2) „Samodzielność – Aktywność - Mobilność – mieszkanie dla absolwenta” – 1 osoba
- 3) „Zajęcia klubowe w WTZ” – 17 osób
- 4) „Wyrównywanie różnic między regionami III” – 37 osób (1 zadanie)

Łącznie z programów celowych skorzystało w 2025 roku: 304 osoby.

W odpowiedzi na rosnące potrzeby osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje programy celowe finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego, takie jak „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami”.

Realizacja tych inicjatyw przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmacnia system wsparcia oparty na solidarności, dostępności i poszanowaniu godności każdej osoby.

1) „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego

Program ma na celu wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Usługa asystencji osobistej jest kluczowa dla wsparcia i aktywizacji dorosłych osób z niepełnosprawnościami, w tym coraz częściej osób starszych.

Usługi asystencji osobistej polegają na wspieraniu przez asystenta osoby z niepełnosprawnością w różnych sferach życia, w tym:

- a) wsparciu uczestnika w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej;
- b) wsparciu uczestnika w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie;
- c) wsparciu uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania;
- d) wsparciu uczestnika w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.

Liczba uczestników programu – zestawienie porównawcze

| Rok | Liczba beneficjentów programu | Całkowita wartość programu |
|------|-------------------------------|----------------------------|
| 2025 | 28 | 630.870,00 zł |
| 2026 | 35 | 1.063.656,00 zł |

Struktura wieku uczestników programu - 2025 r.

| Przedział wiekowy | Liczba uczestników |
|-------------------|--------------------|
| 2-16 | 7 |
| 17-59 | 8 |
| powyżej 60 | 13 |

2) „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnością. Usługi opieki wytchnieniowej dają możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością poprzez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Dzięki temu wsparciu, osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad osobą zależną dysponować mogą czasem, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych.

Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osób w sytuacji, gdy członkowie rodzin lub opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Liczba uczestników programu - zestawienie porównawcze

| Rok | Liczba beneficjentów programu – forma dzienna | Liczba beneficjentów programu – forma całodobowa | Całkowita wartość programu |
|------|---|--|----------------------------|
| 2025 | 18 | 7 | 233 427,00 zł |
| 2026 | 16 | 10 | 255 418,20 zł |

Struktura wieku uczestników programu - 2025 r.

| Przedział wiekowy | Liczba osób z niepełnosprawnościami | Liczba opiekunów osób z niepełnosprawnościami |
|-------------------|-------------------------------------|---|
| 2-16 | 2 | X |
| 16-18 | 0 | X |
| 18-25 | 1 | 0 |
| 26-40 | 2 | 1 |
| 41-59 | 1 | 11 |
| 60-69 | 1 | 9 |
| 70-79 | 4 | 4 |
| Powyżej 80 | 14 | 0 |

2. Wsparcie seniorów

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje działania pośrednie oraz programowe na rzecz seniorów, w szczególności poprzez udział w realizacji programów rządowych:

- 1) „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego
- 2) „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego.

Istotną grupę odbiorców programów „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” oraz „Opieka wytchnieniowa” stanowią także seniorzy, którzy ze względu na wiek i stan zdrowia wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Dzięki realizacji tych programów osoby starsze mogą dłużej pozostać w swoim środowisku domowym, zachowując poczucie bezpieczeństwa i niezależności.

Zapewnienie dostępu do usług asystenckich oraz opieki wytchnieniowej wpływa również na odciążenie członków rodzin, którzy na co dzień sprawują opiekę nad seniorami. Wsparcie to przyczynia się do poprawy jakości życia zarówno osób starszych, jak i ich opiekunów, a także przeciwdziała izolacji społecznej i wykluczeniu.

Programy te stanowią ważny element systemu wsparcia, odpowiadający na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa oraz rosnącym zapotrzebowaniem na usługi opiekuńcze.

Działania realizowane na rzecz seniorów w „Oazie aktywności”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi działania na rzecz wsparcia osób starszych, ukierunkowane na poprawę jakości ich życia, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie aktywności i samodzielności seniorów.

Jednym z kluczowych elementów tych działań jest funkcjonowanie „Oazy aktywności” – miejsca przeznaczonego na realizację inicjatyw o charakterze społecznym, edukacyjnym i rekreacyjnym. Baza lokalowa oraz zagospodarowany teren wokół obiektu umożliwiają organizację różnorodnych przedsięwzięć skierowanych do mieszkańców powiatu, w szczególności osób starszych.

W ramach działalności „Oazy aktywności” organizowane są zajęcia dla seniorów o zróżnicowanym charakterze, obejmujące m.in. aktywność fizyczną, rozwój zainteresowań oraz integrację społeczną. Działania te mają na celu: poprawę sprawności fizycznej i kondycji psychicznej seniorów, rozwijanie aktywności intelektualnej i społecznej, przeciwdziałanie izolacji i samotności, wzmacnianie poczucia własnej wartości i sprawczości, wspieranie samodzielności osób starszych w codziennym funkcjonowaniu.

Realizowane zajęcia obejmują m.in.: zajęcia ruchowo–rehabilitacyjne, warsztaty ceramiczne, zajęcia rękodzielnicze (makrama) oraz zajęcia taneczne.

Zainteresowanie oferowanymi formami wsparcia systematycznie wzrasta, co potwierdza rosnąca liczba uczestników. W 2024 roku w zajęciach ruchowo–rehabilitacyjnych uczestniczyło 37 osób, natomiast w 2025 roku liczba ta wzrosła do 52 osób. Utrzymujące się zainteresowanie obserwuje się również w przypadku zajęć ceramicznych, a oferta została rozszerzona m.in. o zajęcia taneczne.

Działania podejmowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przyczyniają się do zwiększenia aktywności społecznej seniorów oraz poprawy ich dobrostanu psychicznego i fizycznego. Uczestnicy zajęć deklarują większe zaangażowanie w życie społeczne, poprawę samopoczucia oraz poczucie przynależności do lokalnej społeczności.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie angażuje w realizację zajęć specjalistów, wykwalifikowaną kadrę, która w profesjonalny sposób aktywizuje i wspiera seniorów.

W związku z rosnącymi potrzebami w tym zakresie planowane jest dalsze rozwijanie oferty wsparcia, w tym rozszerzenie katalogu zajęć oraz zwiększenie dostępności działań dla osób starszych z terenu powiatu.

Zajęcia dla seniorów

| Rodzaj zajęć | Liczba osób które wzięły udział w zajęciach w 2024 roku | Liczba osób które wzięły udział w zajęciach w 2025 roku |
|---------------------------|---|---|
| ruchowo - rehabilitacyjne | 37 | 52 |
| ceramiczne | 7 | 7 |
| makrama | 7 | - |
| taneczne | - | 11 |

W 2026 roku kontynuujemy realizację zajęć usprawniających i artystycznych. Ponadto w II półroczu zaplanowano nowe zajęcia, w tym w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz podnoszące kompetencje cyfrowe seniorów.

3. System wsparcia instytucjonalnego na rzecz seniorów

System wsparcia instytucjonalnego na rzecz seniorów tworzą domy pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej są placówkami pobytu całodobowego, instytucjonalną formą całodobowej opieki. Prawo do zamieszkania w domu pomocy społecznej mają osoby, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Pobyt w domu pomocy społecznej jest świadczeniem niepieniężnym pomocy społecznej. Domy pomocy społecznej zastępują rodzinę w jej funkcjach opiekuńczych w stosunku do wymagającego całodobowej opieki członka rodziny w sytuacji, w której tej rodziny brak lub nie jest ona w stanie z tej funkcji się wywiązać.

W Powiecie Wodzisławskim zadanie to realizowane jest przez:

- 1) Dom Pomocy Społecznej im. Papieża Jana Pawła II w Gorzycach,
- 2) Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej w Wodzisławiu Śląskim.

Dom Pomocy Społecznej im. Papieża Jana Pawła II w Gorzycach

Dom Pomocy Społecznej im. Papieża Jana Pawła II z siedzibą w Gorzycach świadczy usługi społeczne dla osób potrzebujących całodobowej opieki.

Liczba miejsc statutowych wynosi 218.

Dom świadczy całodobowe usługi na rzecz osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych fizycznie.

W ramach świadczonych usług mieszkańcom zapewnia się: miejsce zamieszkania, wyżywienie, wsparcie w czynnościach higienicznych i samoobsługowych, podstawowych czynnościach życiowych. Ponadto świadczone są usługi wspomagające i praca socjalna. Dom umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych przysługujących im na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Stopień sprawności mieszkańców

| Stopień sprawności mieszkańców | Liczba osób | (%) |
|--|-------------|-------|
| Osoby poruszające się samodzielnie | 36 | 16,51 |
| Osoby poruszające się za pomocą sprzętu ortopedycznego | 47 | 21,56 |
| Osoby poruszające się na wózkach | 108 | 49,54 |
| Osoby leżące | 27 | 12,39 |

Podział mieszkańców ze względu na wiek

| Wiek mieszkańców | 18 - 39 | 40 – 64 | 65 -72 |
|------------------|---------|---------|--------|
| Liczba osób | 2 | 55 | 161 |
| Udział % | 0,92% | 25,23% | 73,85% |

Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej w Wodzisławiu Śląskim

Dom Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim, prowadzony jest na zlecenie Powiatu Wodzisławskiego przez Zgromadzenie Sióstr Opatrzności Bożej z siedzibą władz generalnych w Grodzisku Mazowieckim

Dom Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim świadczy usługi społeczne dla osób potrzebujących całodobowej opieki.

Liczba miejsc statutowych wynosi 56.

Dom świadczy całodobowe usługi na rzecz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

Głównym zadaniem domu jest zapewnienie opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz szerokiego zakresu usług w realizacji ich potrzeb życiowych: bytowych, zdrowotnych, opiekuńczych, terapeutycznych, edukacyjnych, kulturalnych, społecznych i religijnych.

Stopień sprawności mieszkanek

| Stopień sprawności mieszkanek | Liczba osób | (%) |
|---|-------------|--------|
| Osoby poruszające się samodzielnie | 39 | 69,64% |
| Osoby poruszające się przy asekuracji | 4 | 7,14% |
| Osoby poruszające się przy pomocy wózka | 4 | 7,14% |
| Osoby leżące | 9 | 16,07% |

Podział mieszkanek ze względu na wiek

| Wiek mieszkanek | 7 - 17 | 18 - 39 | 40 – 64 | 65 -72 |
|-----------------|--------|---------|---------|--------|
| Liczba osób | 5 | 16 | 30 | 5 |
| Udział % | 9 | 29 | 53 | 9 |

4. System wsparcia instytucjonalnego na rzecz dorosłych osób z niepełnosprawnościami

System wsparcia instytucjonalnego tworzą ośrodki wsparcia oraz warsztaty terapii zajęciowej.

Ośrodki wsparcia świadczą usługi skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym także przewlekłe psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. Usługi te udzielane są poza miejscem zamieszkania w trybie dziennym.

Na terenie naszego Powiatu funkcjonują ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, są to: Powiatowy Ośrodek Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim oraz Ośrodek Wsparcia w Połomi prowadzony na zlecenie Powiatu Wodzisławskiego przez Caritas Archidiecezji Katowickiej.

Powiatowy Ośrodek Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim

Ośrodek zapewnia wsparcie dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych, jest placówką wsparcia o charakterze pobytu dziennego typu A. W roku 2025 z usług Ośrodka skorzystało 36 osób (17 kobiet, 19 mężczyzn). Na koniec 2025 roku 4 osoby oczekiwały na umieszczenie w Ośrodku.

Ośrodek świadczy usługi w formie zajęć grupowych lub indywidualnych, które odbywają się zgodnie z zaplanowanym rocznym planem pracy Ośrodka oraz tygodniowym planem pracy z uwzględnieniem Indywidualnego Planu Postępowania Wspierająco - Aktywizującego każdego uczestnika. Wszystkie formy wsparcia są dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestników.

Struktura wieku uczestników korzystających z usług Ośrodka

| Podział uczestników ze względu na wiek | 18-30 r.ż. | 31-50 r.ż. | powyżej 50 r.ż. |
|--|------------|------------|-----------------|
| uczestnicy 2024 rok | 6 | 17 | 9 |
| uczestnicy 2025 rok | 6 | 18 | 12 |

Ośrodek Wsparcia w Połomi

Ośrodek Wsparcia w Połomi zapewnia wsparcie dla 35 osób z niepełnosprawnością intelektualną – typ B, ośrodek jest placówką wsparcia o charakterze pobytu dziennego. Wśród podopiecznych 17 osób jest niezdolnych do samodzielnej egzystencji oraz posiada niepełnosprawność sprzężoną. Ośrodek w 2025 roku opuściła jedna osoba ze względu na umieszczenie w domu pomocy społecznej. W trakcie roku 6 osób brało udział w zajęciach na zasadzie zastępstwa za nieobecnych uczestników.

Ośrodek Wsparcia w Połomi, prowadzony jest na zlecenie Powiatu Wodzisławskiego przez Caritas Archidiecezji Katowickiej z siedzibą w Katowicach.

Podstawową formą działalności Ośrodka jest realizowanie, przyjętego przez Zespół Wspierająco – Aktywizujący, Indywidualnego Planu Postępowania Wspierająco – Aktywizującego. Plan ten dostosowany jest do potrzeb i możliwości psychofizycznych Uczestnika. Opracowuje się go przy udziale uczestnika Ośrodka, a także na podstawie rozmów i obserwacji.

Struktura wieku uczestników korzystających z usług Ośrodka

| Podział uczestników ze względu na rodzaj niepełnosprawności | 18-30 r.ż. | 31-50 r.ż. | pow. 50 r.ż. |
|---|------------|------------|--------------|
| Osoby z niepełnosprawnością intelektualną | 1 | 9 | 8 |
| Osoby ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi | 3 | 11 | 3 |

Warsztat terapii zajęciowej jest placówką, która wspiera aktywizację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami. Ponadto daje osobom z niepełnosprawnościami niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej. W Powiecie Wodzisławskim funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Gorzycach

Prowadzony przez Wojewódzki Ośrodek Leczenia Odwykowego i Zakład Opiekuńczo – Lecznicy w Gorzycach. Warsztat realizuje zadania w oparciu o ustawę o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i na podstawie stosownych rozporządzeń.

Celem działania placówki jest aktywizacja dorosłych osób z niepełnosprawnością w zakresie zaradności osobistej i umiejętności życia codziennego, a także przywracanie umiejętności społecznych i zawodowych. Warsztat przeznaczony jest dla 40 uczestników z terenu Powiatu Wodzisławskiego.

W warsztacie organizowane są zajęcia terapeutyczne - indywidualne i grupowe, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rehabilitację zawodową. Każdy uczestnik ma zajęcia organizowane w oparciu o opracowany przez Radę Programową Warsztatu indywidualny program terapii. Programy i ich efekty na bieżąco - w miarę potrzeb są oceniane i uaktualniane.

Liczba uczestników z podziałem na stopień niepełnosprawności

| Stopień niepełnosprawności | Liczba osób |
|----------------------------|-------------|
| Znaczny | 21 |
| Umiarkowany | 19 |
| Razem | 40 |

Warsztat Terapii Zajęciowej w Wodzisławiu Śląskim

Warsztat Terapii Zajęciowej w Wodzisławiu Śląskim prowadzony jest przez Caritas Archidiecezji Katowickiej działający poprzez Ośrodek Św. Hiacynta i Franciszek. Warsztat realizuje zadania w oparciu o ustawę o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i na podstawie stosownych rozporządzeń.

Celem działania placówki jest aktywizacja dorosłych osób z niepełnosprawnością w zakresie zaradności osobistej i umiejętności życia codziennego, a także przywracanie umiejętności społecznych i zawodowych. Warsztat przeznaczony jest dla 37 uczestników z terenu Powiatu Wodzisławskiego.

Praca w Warsztacie prowadzona jest na podstawie tzw. Indywidualnych Programów Rehabilitacji, które sporządza się raz w roku, a ocenia przynajmniej raz na semestr (czyli maksymalnie co 6 miesięcy) przez tzw. Radę Programową złożoną z pracujących w WTZ specjalistów.

Liczba uczestników z podziałem stopień niepełnosprawności

| Stopień niepełnosprawności | Liczba osób |
|----------------------------|-------------|
| Znaczny | 31 |
| Umiarkowany | 6 |
| Razem | 37 |

Mieszkania wspomagane

Mieszkania treningowe i wspomagane są jedną z form pomocy społecznej dedykowaną osobom, które wymagają częściowego wsparcia w przygotowaniu do prowadzenia samodzielnego życia rodzinnego, społecznego i zawodowego. Priorytetowym celem pobytu w mieszkaniu jest usamodzielnienie osoby, która w nim przebywa.

Do mieszkań wspomaganych kierowane są osoby z niepełnosprawnością, w szczególności uczestnicy powiatowych ośrodków wsparcia, warsztatów terapii zajęciowej, będące mieszkańcami Powiatu Wodzisławskiego. W wyjątkowo uzasadnionych przypadkach, w sytuacji dysponowania wolnymi miejscami, do mieszkań kierowane mogą być osoby z niepełnosprawnością objęte innymi formami wsparcia na terenie Powiatu Wodzisławskiego. W mieszkaniach wspomaganych świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

W chwili obecnej w mieszkaniach wspomaganych zamieszkują 3 osoby (2 osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz 1 osoba z niepełnosprawnością ruchową), które z uwagi na niepełnosprawność, a co za tym idzie trudną sytuację życiową wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; jednocześnie dążąc do niezależności i samodzielności.

Głównym celem mieszkań wspomaganych jest przygotowanie mieszkańców do samodzielności i niezależnego życia w społeczności lokalnej.

Mieszkania wspomagane:

- 1) umożliwiają przygotowanie do pełnej samodzielności poprzez doskonalenie umiejętności prowadzenia samodzielnego gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami codziennego życia, rozporządzania własnymi środkami finansowymi,
- 2) pomagają w integracji ze środowiskiem lokalnym poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje społeczne,
- 3) wspomagają w poszukiwaniu pracy i pozyskaniu samodzielnego mieszkania,

- 4) stwarzają możliwości do nabywania umiejętności samodzielnego rozwiązywania trudności życiowych, emocjonalnych, rodzinnych,
- 5) pomagają w rozwijaniu umiejętności planowania i wykorzystania czasu wolnego,
- 6) uczą ponoszenia konsekwencji własnych decyzji i działań.

Liczba mieszkańców w latach 2023 – 2026 – mieszkanie wspomagane

| Rok | Liczba mieszkańców |
|------|--------------------|
| 2023 | 4 |
| 2024 | 3 |
| 2025 | 4 |
| 2026 | 3 |

Punkt wsparcia

Na terenie Powiatu Wodzisławskiego utworzono dzienny punkt wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, jako nową usługę społeczną odpowiadającą na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców. Usługi kierowane są do 9 osób z niepełnosprawnościami (24+), w szczególności osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi np. niepełnosprawnością intelektualną, ruchową, które ze względu na ograniczoną samodzielność, stan zdrowia lub sytuację społeczną wymagają zorganizowanego wsparcia w ciągu dnia.

Odbiorcami są osoby dorosłe, zamieszkujące teren Powiatu Wodzisławskiego zagrożone wykluczeniem społecznym, a jednocześnie niekorzystające z innych form wsparcia instytucjonalnego.

Punkt wsparcia prowadzony jest na zlecenie Powiatu Wodzisławskiego przez Fundację dla Asa z siedzibą w Wodzisławiu Śląskim (zgodnie z umową z dnia 29.12.2025 r. na okres od 01.01.2026 r. do 30.09.2026 r.).

Placówka funkcjonuje w formule zbliżonej do dziennego ośrodka wsparcia, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, z zachowaniem zasad dostępności, indywidualizacji oraz poszanowania godności osób korzystających ze wsparcia.

Punkt wsparcia świadczy następujące usługi:

- 1) codzienne wsparcie opiekuńczo-aktywizujące dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników,
- 2) trening umiejętności społecznych i życiowych,
- 3) zajęcia aktywizujące i integracyjne (m.in. edukacyjne i kulturalne, terapeutyczne, ruchowe, manualne),
- 4) wsparcie w czynnościach samoobsługowych,
- 5) działania sprzyjające integracji ze środowiskiem lokalnym,
- 6) wsparcie specjalistyczne - psycholog,
- 7) współpraca z rodzinami i opiekunami osób z niepełnosprawnościami.

Usługi świadczone są w trybie dziennym, przez 5 dni w tygodniu, w wymiarze 6 godzin dziennie.

Utworzenie dziennego punktu wsparcia stanowi rozwinięcie lokalnego systemu usług społecznych i wpisuje się w kierunki deinstytucjonalizacji wsparcia oraz rozwoju usług środowiskowych.

Punkt wsparcia obejmuje osoby o zróżnicowanym poziomie samodzielności, wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, rozwijaniu i podtrzymywaniu umiejętności

społecznych oraz organizacji czasu wolnego. Wśród potrzeb odbiorców znajdują się m.in.: potrzeba bezpiecznego i dostępnego miejsca pobytu w ciągu dnia, wsparcia w czynnościach dnia codziennego, aktywizacji społecznej, wzmacniania kompetencji komunikacyjnych i relacyjnych oraz wsparcia emocjonalnego.

Analiza funkcjonowania obecnego systemu wsparcia na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami wskazuje na następujące problemy:

- 1) rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i specjalistyczne,
- 2) ograniczona liczba miejsc w domach pomocy społecznej oraz placówkach wsparcia dziennego,
- 3) niedobór kadry opiekuńczej i specjalistycznej,
- 4) niewystarczające środki finansowe w stosunku do rosnących potrzeb,
- 5) przeciążenie rodzin pełniących funkcje opiekuńcze.

System wsparcia dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Wodzisławskim funkcjonuje w oparciu o współpracę wielu instytucji, jednak w obliczu rosnących potrzeb wymaga dalszego rozwoju i dostosowania do zmieniającej się sytuacji demograficznej.

Kluczowe znaczenie ma rozwój usług świadczonych w miejscu zamieszkania, zwiększenie opieki wytchnieniowej dla opiekunów faktycznych, rozwój infrastruktury wsparcia dziennego oraz wzmacnianie wsparcia dla osób niesamodzielnych i ich rodzin.

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez
Aleksandra Witoszek
Data: 2026.04.09 15:29:01 CEST